

Communistische Internationale, de *Komintern*), een Pool, die zich bij hem bevond. 'De Pool', aldus weer Reuter, 'veroordeelde de Groot's politiek op alle punten en de Groot, zonder steun van onze kant, ging ten slotte schoorvoetend 'om'.¹

Dat laatste betekende dat later in juni (in dezelfde periode waarin de eisen van de Groot en Wagenaar door Schermerhorn en Drees werden afgewezen) door de Groot en de weinigen die met hem op 10 mei besloten hadden voor een 'nieuwe partij' te gaan ijveren, op partijvergaderingen bepleit werd dat er toch een aparte communistische partij moest komen: 'CPN/*De Waarheid*' zou zij heten en zij zou zich gematigd opstellen – eind juni verscheen in *Scholing en strijd* een artikel waarin de Groot betoogde dat 'thans de leuze van het socialisme aan te heffen ware demagogie' zou zijn.² Intussen bleven de weerstanden tegen de Groot bestaan – zij werden aangewakkerd door Goulooze, uit het concentratiekamp teruggekeerd, en diens zienswijze werd o.m. door Koejemans en de schrijver Theun de Vries gedeeld. De beslissing viel op een landelijke conferentie van afgevaardigden van *De Waarheid*-groepen die van 21 tot 23 juli in Amsterdam werd gehouden. De Groot ging er in de aanval door van Exter te verwijten dat deze eigenmachtig de CPN in het zuiden had heropgericht, en door Goulooze, Koejemans, Theun de Vries en hun medestanders voor de voeten te werpen dat zij zich schuldig hadden gemaakt aan de ergste misdaad die het communistische jargon kende: het voeren van een tegen de leiding gerichte oppositie – het woord van de enige communistische voorman wiens naam vóór de oorlog binnen de partij landelijke bekendheid had gehad, ging er bij de meesten in als gesneden koek. 'Toen de conferentie voorbij was', aldus Reuter, 'had de Groot zijn greep op de partij alleen nog maar versterkt'³; hij was opnieuw algemeen secretaris geworden, van Exter had in het nieuwe dagelijkse bestuur geen plaats gekregen en Goulooze was uit alle functies geweerd.

Pogend zijn oorspronkelijke denkbeelden tóch te verwezenlijken liet de Groot het bestuur van de CPN/*De Waarheid* begin september een uitnodiging richten tot de SDAP om tot de eerstkomende algemene verkiezingen nauw samen te werken en op den duur te komen tot de oprichting van één grote arbeiderspartij – de uitnodiging werd door het bestuur van de SDAP van de hand gewezen (zoals zij in '37 ook had

¹ F. Reuter: *De Communistische Partij van Nederland in oorlogstijd*, p. 131. ² *Scholing en strijd*, 29 juni 1945, aangehaald in G. Harmsen en L. Noordegraaf in *Ten Elfder Ure*, 14 (z.j.), p. 841. ³ F. Reuter: *De Communistische Partij van Nederland in oorlogstijd*, p. 132.